

Et pragtværk om geologien i Danmark

Anmeldelse af bogen "Geologien", bind 2 i Gyldendals serie "Naturen i Danmark".

INGA SØRENSEN

Første indtryk af "Geologien" er, at det er dog en meget tung bog at have i hånden – med sine knap to kg og næsten A-4 format i størrelse er det en bog, man ikke lige kan tage med hen i sofahjørnet. Det er nødvendigt at sætte sig til rette ved bord og stol, når man skal læse i den. Næste indtryk er, at det er dog en meget flot og indbydende bog, hvor der ikke er sparet på illustrationerne – på stort set hver af de over 500 sider er teksten således krydret med smukke farvelagte figurer og fotos.

Ved at blade og læse i bogen, opdager man hurtigt, at der ikke bare er tale om en "farveladebog" – den omfattende tekst indeholder således bidrag fra videnskabelige sværægtere, der på saglig vis får fortalt de spændende historier om de geologiske perioder og de processer, der har skabt de danske jordlag.

Den nye bogs store styrke er, at den har det hele med, og i opdateret form. Det store

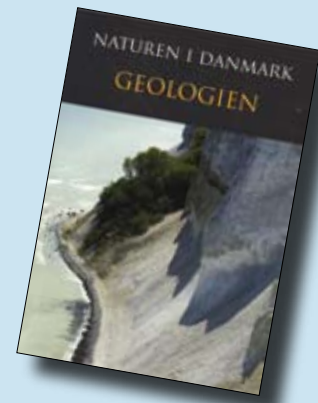
arbejde har været uddelegeret til i alt 15 forskellige forfattere, der hver bidrager med kapitler indenfor deres specialer.

Resultatet er omfattende. Vi kommer således rundt i mange kroge og hjørner af den geologiske udvikling – det må ind i mellem have været svært for forfatterne og redaktøren at afgrænse, hvad der skulle med, og hvad der ikke skulle med. Den røde tråd i bogen er den geologiske udvikling i det danske område – men eftersom denne udvikling er et resultat af mere regionale og globale processer, får vi også meget at vide om den generelle geologiske udvikling uden for Danmark.

Der er eksempelvis gjort meget ud af klimaets naturlige variation, idet dette aktuelle emne har fået et helt kapitel for sig selv med bidrag fra ikke mindre end tre forfattere. En af figurene fra kapitlet viser et oversigtsdiagram over jordens temperatursvingninger de seneste 600 år sammenholdt med variationer over vulkanisme, bjergkædedannelser og havniveau – et diagram, der kan sætte den nutidige debat om "kampen mod klimaforringelser" lidt i relief.

Teksten er skrevet i et alment forståeligt sprog, der ikke er tynget af litteraturhenvi-ninger. Men vi bliver ikke snydt for dem, idet litteraturlisten er at finde bag i bogen, og her opdelt i henhold til de enkelte kapitler. Et omfattende stikordsregister mangler heller ikke. Sammen med de mange nye tegninger og illustrationer vil bogen ganske givet blive et værk, man vil vende tilbage til igen og igen – som opslagsbog og som lystlæsning.

Uvilkårligt sammenligner man den nye bog om geologien med det gamle bd. 1 i serien Dan-

Omslaget af den nye bog er prydet med et billede af Møns klint – de små mennesker på stranden giver et indtryk af størrelsen af denne imponerende geologiske lokalitet.

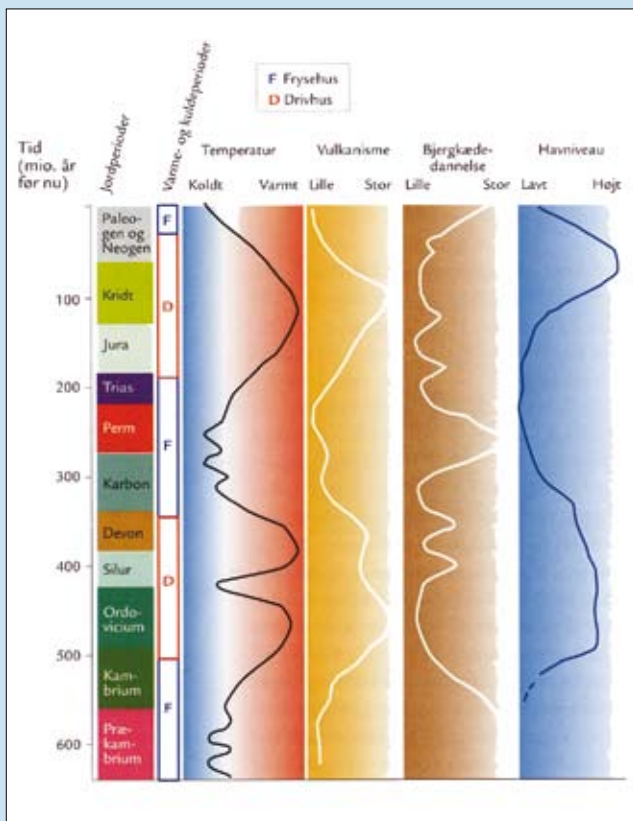
marks Natur, som blev udgivet af forlaget Politiken i 1967. Dette bind gav også en glimrende, samlet fremstilling af den danske geologiske udviklingshistorie – og den blev flittigt brugt af studerende, selvom den ikke officielt stod på nogen pensumliste. Efter 40 år er det nu meget relevant, at en ny bog om dette emne har set dagens lys – og den vil sikkert også blive flittigt brugt af geologi-studerende, fordi den formidler det solidt faglige på en let forståelig og interessant måde.

Men udover at være til glæde for professionelle geologer og studerende, så vil bogen formentlig også blive til glæde for mange, der blot er interesseret i, hvordan de danske landskaber og deres indmad af eksempelvis sten, ler, sand og grus er opstået. Geologi ER spændende, hvilket denne bog i høj grad er med til at vise.

Bogens vejledende pris i boghandlen er 699 kr. – ikke billig, men den er pengene værd. En stor tak til redaktøren, Gunnar Larsen, og til forlaget Gyldendal, fordi de har givet sig i kast med opgaven, og et stort tillykke fordi resultatet er blevet så vellykket.

Bd. 1 i Gyldendals serie "Naturen i Danmark" handler om Havet. Denne bog vil blive anmeldt i næste nummer af Vand & Jord.

INGA SØRENSEN er geolog cand. scient. og ansat som lektor ved University College, Vitus Bering Danmark, Chr. M. Østergaardsvej 4, 8700 Horsens.
Email is@vitusbering.dk

Figur 12-1 fra bogen viser jordens klima de sidste 600 millioner år samt havniveauændringer og pladetektoniske begivenheder. Efter van Andel, 1994.